

ZELENA KNJIGA EVROPSKE KOMISIJE: SPODBUJANJE UČNE MOBILNOSTI MLADIH

POMEMBNO: Dokument predstavlja kratek povzetek Zelene knjige Evropske komisije: *Spodbujanje učne mobilnosti za mlade*. Njegov namen je ponuditi hiter pregled pomena, namena in tem, ki se jih dotika. V kolikor nameravate sodelovati v javni razpravi, vam priporočamo, da preberete celotno Zeleno knjigo EK. Na voljo je na:

www.eurodesk.si/mladinska-politika/ucna-mobilnost/

I. OZADJE IN KLJUČNI POJMI

1. Učna mobilnost je vse pomembnejša

Učna mobilnost, tj. mednarodna mobilnost zaradi pridobivanja novih spretnosti, je eden izmed osnovnih načinov, na katerega lahko posamezniki, zlasti mladi, izboljšajo svojo zaposljivost in osebni razvoj. Študije potrjujejo, da učna mobilnost povečuje človeški kapital, saj mladi dobijo dostop do novega znanja ter razvijejo nove jezikovne spretnosti in medkulturne kompetence. Poleg tega se delodajalci zavedajo teh koristi in jih cenijo. Bolj verjetno je, da bodo Evropejci, ki so mobilni v mladosti v obdobju učenja, mobilni tudi pozneje v življenju kot delavci. Učna mobilnost ima pomembno vlogo pri zagotavljanju večje odprtosti sistemov izobraževanja in usposabljanja ter zavodov za izobraževanje in usposabljanje, njihove bolj evropske in mednarodne narave, boljše dostopnosti ter večje učinkovitosti. Poleg tega lahko tudi okrepi evropsko konkurenčnost, s tem da pomaga graditi družbo z intenzivno uporabo znanja in tako prispeva k doseganju ciljev lizbonske strategije za rast in delovna mesta.

V sedANJI mednarodni gospodarski krizi Komisija poudarja, da so vlaganja v izobraževanje in usposabljanje odločilna. Poudarila je tudi, da je prav v času gospodarskih težav treba ohraniti vlaganja v znanje in spretnosti kljub skušnjavi, da bi v takih razmerah sredstva preusmerili stran od teh dejavnosti. Zato bi morala biti mobilnost udeležencev učenja del prenovljenih prizadevanj za graditev spretnosti in sposobnosti Evrope za mednarodno inovativnost in konkurenčnost. Pomaga lahko tudi premostiti paradoks nemobilnosti, ko celo danes, v hudi krizi, v nekaterih državah in sektorjih zaradi pomanjkanja spretnosti ostajajo delovna mesta nezasedena.

Učna mobilnost je koristna še drugače. Tako lahko na primer pomaga v boju proti izolacionizmu, protekcionizmu in ksenofobiji, ki se pojavljajo v obdobjih

gospodarske krize. Med mladimi lahko okrepi čut za evropsko identiteto in državljanstvo. Poveča lahko tudi kroženje znanja, ki je ključno za prihodnost Evrope, temelječo na znanju.

2. Namen zelene knjige

V političnih in strokovnih krogih so veliko razmišljali o koristih učne mobilnosti in načinih za njeno povečanje (glej Zeleno knjigo, stran 3). Obstaja jasno soglasje, naj se podpre povečanje možnosti za mobilnost in zagotavljanje te možnosti večjemu številu mladih. Zdaj je treba graditi na tem soglasju in opredeliti strategije za doseganje teh ciljev. Namen te zelene knjige je vključiti v razpravo zainteresirane strani in širšo javnost, da bi ugotovili, kako je po njihovem mnenju mogoče močno povečati možnosti mladih, da doživijo mobilnost.

3. Kakšna mobilnost?

Področje te zelene knjige je široko. Njen cilj je obravnavanje položaja vseh mladih v vseh učnih okoljih, tj. v šolah, na dodiplomskem in podiplomskem študiju na univerzah, pripravnikov, vajencev, udeležencev mladinskih izmenjavah ter mladih na prostovoljnem delu ali poklicnem usposabljanju v Evropski uniji ali zunaj nje. Učno mobilnost šteje za pomembno za vse discipline in področja, kot so kultura, znanost, tehnika, umetnost, šport, pa tudi mladinsko podjetništvo. Njen namen je ugotoviti, kako bi obstoječe in nove mehanizme bolje uporabili za spodbujanje mobilnosti mladih in kako bi lahko vključili javne organe na različnih ravneh (ravni EU ter nacionalni, regionalni in lokalni ravni) skupaj z drugimi zainteresiranimi stranmi (podjetji, civilno družbo in posamezniki).

Zelena knjiga si še zlasti:

- *prizadeva spodbujati organizirano učno mobilnost*, ki je povezana s posameznimi učnimi izidi in vodi do pridobivanja kvalifikacij, kreditnih točk in/ali poklicnih izkušenj (kar lahko vključuje tudi prostovoljno delo in neformalno učenje);
- *predvsem obravnava mobilnost med državami, ki trenutno sodelujejo v programih EU*, obenem pa si prizadeva razviti izmenjave s širšim svetom;
- *spodbuja ne samo „istovrstno“ mobilnost prek meja, ampak tudi po sektorjih* (šolah, univerzah, podjetjih itd.) ter medsektorsko prehajanje iz izobraževanja v poslovni svet in obratno, iz izobraževanja v prostovoljno delo, iz poklicnega v splošno izobraževanje, iz javnih raziskovalnih zavodov v podjetja;
- *poudarja fizično mobilnost, obenem pa priznava tudi vrednost virtualne mobilnosti* (uporabo IKT za povezovanje in izmenjave med mladimi v učnih okoljih), in sicer kot sredstvo za pripravo, obogatitev in spremljanje fizične mobilnosti ter kot dejavnost, ki zagotavlja vsaj nekaj koristi, ki jih sicer prinaša fizična mobilnost.

- *osredotoča se na mobilnost mladih*, kar pa ne pomeni, da učna mobilnost ni pomembna za vse starostne skupine; skladno z duhom vseživljenjskega učenja niso določene nobene starostne meje, vendar pa so glavna ciljna generacija posamezniki v starosti od 16 do 35 let.

II. SESTAVA ZELENE KNJIGE

Zelena knjiga je razdeljena na tri dele. Prvi del obravnava vprašanja v zvezi s pripravo obdobja mobilnosti, tj. obveščanje, motiviranje, jezikovna priprava itd. Drugi del obravnava obdobje, preživeto v tujini (vključno z vprašanji namestitve in mentorstva), ter nadaljnje ukrepe po Obdobju mobilnosti, kot sta potrjevanje in priznavanje pridobljenih izkušenj. Tretji del prikazuje predloge za nova partnerstva pri mladinski mobilnosti.

1. PRIPRAVE NA OBDOBJE UČNE MOBILNOSTI

1.1 Obveščanje in svetovanje

Kako je mogoče povečati razpoložljivost informacij in nasvetov glede mobilnosti? Prosimo, navedite primere dobre prakse vključno z ustreznimi orodji in načini za zagotavljanje teh informacij.

1.2 Pospješevanje in motiviranje

Kaj je mogoče narediti za boljše spodbujanje in motiviranje mladih k mobilnosti? Kako bi bilo treba to početi, da se zagotovi kar največji učinek? Prosimo, navedite konkretne primere dobre prakse na tem področju.

Kaj so po vašem mnenju najpomembnejše ovire pri motiviranju mladih za mobilnost?

1.3 Jeziki in kultura

Kako je mogoče najboljše obravnavati jezikovne in kulturne ovire za mobilnost? Prosimo, navedite primere dobre prakse.

1.4 Pravna vprašanja

Katere so najpomembnejše zakonske ovire za mobilnost, na katere ste naleteli? Prosimo, navedite konkretne primere. Ali lahko navedete primere dobre prakse pri premagovanju zakonskih ovir za mobilnost?

1.5 Prenosljivost štipendij in posojil

Na katere ovire ste naleteli v zvezi s prenosljivostjo štipendij in posojil ter možnostmi za koriščenje ugodnosti? Prosim, navedite konkretne primere.

1.6 Mobilnost v Evropsko unijo in iz nje

Kaj bi še bilo treba narediti za spodbujanje mobilnosti v Evropsko unijo in iz nje? Kako bi bilo treba to storiti? Prosim, navedite primere dobre prakse.

1.7 Priprava na obdobje mobilnosti in vprašanja zagotavljanja kakovosti

Kateri ukrepi so mogoči za zagotavljanje kakovostne mobilnosti? Prosim, navedite primere dobre prakse.

1.8 Ponudba za prikrajšane skupine

Katere so najpomembnejše težave, s katerimi se pri učni mobilnosti srečujejo prikrajšane skupine? Prosim, navedite primere dobre prakse pri premagovanju teh težav.

2. BIVANJE V TUJINI IN NADALJNI UKREPI

2.1 Mentorstvo in vključevanje

Prosim, navedite konkretne primere dobre prakse na tem področju.

2.2 Priznavanje in potrjevanje

Ali sta po vaših izkušnjah potrjevanje in priznavanje učenja v formalnem in neformalnem učenju še vedno veliki oviri za mobilnost? Prosim, navedite konkretne primere in vaše mnenje o tem, kaj bi bilo mogoče storiti za izboljšanje položaja.

3. NOVO PARTNERSTVO ZA MOBILNOST

3.1 Pritegnitev udeležencev in virov

Kako je mogoče bolje vključiti vse udeležence in vire na nacionalnih, regionalnih in lokalnih ravneh v interesu mladinske mobilnosti?

Ali lahko navedete primere uspešnih teritorialnih partnerstev?

Ali lahko navedete dobre primere in inovativne zamisli za financiranje mladinske mobilnosti?

3.2 Dejavnije vključevanje poslovnega sveta

Kako je mogoče motivirati podjetja za večje vključevanje v mladinsko mobilnost? Prosimo, navedite primere dobre prakse.

3.3 Virtualne mreže in elektronska partnerstva

*Kako je mogoče kar najbolje uporabiti IKT za zagotavljanje uporabnih možnosti za virtualno mobilnost, da se obogati dejanska mobilnost?
Ali se lahko pristop iz elektronskih partnerstev uporabi v drugih sektorjih učenja, npr. prostovoljskih službah in poklicnem sektorju?*

3.4 Vključevanje „multiplikatorjev“

*Ali bi morali evropski programi dodatno podpreti in posebej poudariti možnosti za mobilnost „multiplikatorjev“ (učiteljev, vodij usposabljanja, mladinskih delavcev itd.)?
Katere so po vašem mnenju največje ovire za večje sodelovanje učiteljev in vodij usposabljanja pri spodbujanju mobilnosti?*

3.5 Cilji mobilnosti

Ali menite, da bi bili cilji koristno orodje pri določanju strategije mobilnosti. Če se s tem strinjate, na kateri ravni naj bi bili ti cilji (evropski, nacionalni, institucionalni, sektorski itd.)? Prosimo, navedite primere dobre prakse.

